

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 56/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Milošom Levrincom, J. Kozáčka 13, Zvolen, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 100/2014 z 9. júna 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2015 mailom a 5. októbra 2015 poštou doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Milošom Levrincom, J. Kozáčka 13, Zvolen, ktorou namieta porušenie svojich základných práv

podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžo 100/2014 z 9. júna 2015.

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení navrhovateľa sa v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 S 60/2013 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo pôdohospodárstva“ alebo „žalovaný“) č. 882/2013-640 zo 14. januára 2013. Ministerstvo pôdohospodárstva označeným rozhodnutím zamietlo jeho odvolanie a potvrdilo rozhodnutie Poľnohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „poľnohospodárska agentúra“) č. 500/720/95/2011 z 18. októbra 2012, ktorým nariadila obnovu konania vo veci jednotnej žiadosti sťažovateľa na rok 2011 zo 16. mája 2011 registrovanej pod č. 5210010292.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 S 60/2013 z 11. septembra 2014 napadnuté rozhodnutie ministerstva pôdohospodárstva č. 882/2013-614 zo 14. januára 2013 v spojení s rozhodnutím poľnohospodárskej agentúry č. 500/720/95/2011 z 18. októbra 2012 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že krajský súd sa „v plnom rozsahu stotožnil s názorom sťažovateľa, ako žalobcu, že PPA sa o dôvode obnovy nedozvedela až počas druhej kontroly na mieste vykonanej dňa 6. septembra 2012, ale že dôvod obnovy konania jej musel byť známy už skôr. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že dôvod obnovy konania musel byť PPA známy najneskôr dňa 02. 12. 2011, keď jej bolo doručené doplnené vyjadrenie nesúhlasného stanoviska dotknutej osoby ku správe z kontroly na mieste vykonanej dňa 21. 11. 2011, v ktorom podala námietky a trvala na skutočnosti, že k spornému kultúrnemu dielu má právo užívania. PPA napriek nedostatočne zistenému skutkovému stavu vydala Rozhodnutie č. 500/2525/5123/2011 zo dňa 1. 12. 2011, ktorým

schválila sťažovateľovi, ako žalobcovi poskytnutie požadovaných podpôr v plnej výške (63.307,30 €), ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05. 12. 2011.

Podľa názoru prvostupňového súdu PPA najneskôr dňa 02. 12. 2011 vedela o existencii dôvodu obnovy konania, vedela, že tu existuje sporná skutočnosť ohľadom práva užívania sporného dotknutého kultúrneho diela a z toho dôvodu nariadila aj druhú kontrolu na mieste u žalobcu a aj u dotknutej osoby na deň 6. septembra 2012. PPA 3-mesačná subjektívna lehota teda začala plynúť 02. 12. 2011 a uplynula 02. 03. 2012. Obnova konania bola nariadená prvostupňovým rozhodnutím číslo 500/720/95/2011 zo dňa 18. 10. 2012, teda zjavne po uplynutí zákonnej subjektívnej lehoty v zmysle ust. § 63 ods. 3 Zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.“.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžo 100/2014 z 9. júna 2015 zmenil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ uvádza, že najvyšší súd „mal za to, že subjektívna lehota 3 mesiacov sa vzťahuje iba na účastníka konania“.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu boli porušené ním označené základné práva podľa ústavy a právo podľa dohovoru

- „a) pre odňatie možnosti účastníka konať pred súdom,*
- b) pre odňatie spravodlivosti (denegatio iustitiae)“.*

Sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok najvyššieho súdu „za nesprávny, právne nepodložený a dostatočne neodôvodnený, a teda zmätočný, v rozpore so zásadou spravodlivého súdneho procesu, ako aj s princípmi právnej istoty. Rozsudok odvolacieho súdu sa so žiadnymi hmotnoprávnymi argumentmi či už sťažovateľa, ako žalobcu, alebo žalovaného - nijakým spôsobom nezaobrá a neuvádza k nim absolútne žiadne stanovisko.“.

Na podporu citovaných záverov sťažovateľa ďalej uvádza, že „už v Žalobe zo dňa 08. 03. 2013, sťažovateľ, ako žalobca, uviedol niekoľko právne významných a zákonných argumentov, na základe ktorých žiadal prvostupňový súd - KS BA - aby v zmysle ust. § 250j

ods. 2, písm. a/ až e/ a ods. 3 Zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku...
Rozhodnutie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
č. záznamu: 907/2013, č. spisu: 882/2013-640 zo dňa 14. 01. 2013 a Rozhodnutie
Pôdohospodárskej platobnej agentúry, č.: 500/720/95/2011 zo dňa 18. 10. 2012 zrušil
a vrátil vec prvostupňovému orgánu - Pôdohospodárskej platobnej agentúre... na ďalšie
konanie...

Z odôvodnenia predmetného Prvostupňového rozhodnutia jasne vyplýva že vadu,
ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napádaných rozhodnutí v konaní správnych orgánov,
vidí prvostupňový súd v nedodržaní zákonnej subjektívnej trojmesačnej lehoty na podanie
obnovy konania. Prvostupňový súd sa teda hmotnoprávnymi otázkami - ďalšími argumentmi
sťažovateľa, ako žalobcu - ani len nezaoberal a to z toho dôvodu, že uvedenú právnu vec
rozhodol už v procesnej rovine.

Odvolačí súd - NS SR Rozsudkom zo dňa 09. 06. 2015 - Rozsudok KS v BA zo dňa
11. 09. 2014 zmenil tak, že žalobu zamietol, pričom v odôvodnení ako jediný dôvod
zamietnutia uviedol: Subjektívna lehota 3 mesiacov sa vzťahuje iba na účastníka konania.
Správny orgán nemá určenú subjektívnu lehotu na nariadenie obnovy konania
s prepadnými účinkami, ale je obmedzený iba všeobecnou objektívnou 3 ročnou lehotou...“.

Sťažovateľ argumentuje aj tým, že „v prípade ak mal odvolací súd za to, že
subjektívna lehota troch mesiacov na nariadenie obnovy konania neplatí pre správny
orgán, mal teda z dôvodu, že prvostupňový súd zrušil v zmysle ust. § 250j ods. 2 písm. e)
napádané Rozhodnutia správnych orgánov iba z procesnoprávných dôvodov nezachovanie
trojmesačnej lehoty na nariadenie obnovy konania, pričom hmotnoprávnymi dôvodmi
uvedeným napr. v čl. IV Žaloby zo dňa 08. 03. 2013 sa absolútne nezaoberal, Rozsudok KS
v BA zo dňa 11. 09. 2014 zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Keďže sa už
prvostupňový a ďalej ani odvolací súd nevysporiadal so všetkými zásadnými právnymi
tvrdeniami sťažovateľa, ako žalobcu, týmto konaním sa účastníkovi konania postupom súdu
odňala možnosť konať pred súdom a bolo tým porušené aj jeho právo na spravodlivý súdny
proces...“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 46 ods. 1, článku 47, ods. 2, ods. 3 a článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3 Sžo/100/2014 zo dňa 09. 06. 2015, porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3 Sžo/100/2014 zo dňa 09. 06. 2015, zrušuje a vec vracia NS SR na ďalšie konanie a rozhodnutie.“

Sťažovateľ si v konaní o tejto sťažnosti súčasne uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia za dosiaľ vykonané úkony v sume 355,73 € s DPH.

Podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 100/2014 z 9. júna 2015 do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Podľa sťažovateľa *„s nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti Rozsudku NS SR sp. zn.: 3 Sžo/100/2014 zo dňa 09. 06. 2015, je spojené reálne riziko, že v prípade ak prvostupňový správny orgán rozhodne vo veci samej v neprospech žalobcu (v konaní, ktoré bolo nezákonne obnovené), tomuto hrozí závažná ujma v podobe možného vymáhania finančných prostriedkov alebo ich časti, ktoré boli poskytnuté na základe právoplatného Rozhodnutia, ktorého zákonnosť nebola podľa tvrdení žalobcu do dnešného dňa relevantne spochybnená a preukázaná.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 100/2014 z 9. júna 2015 došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V nadväznosti na argumentáciu sťažovateľa uplatnenú v sťažnosti ústavný súd poukazuje na všeobecné východiská svojej judikatúry, ktoré uplatňuje pri predbežnom prerokovaní, resp. rozhodovaní o porovnateľných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že k úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou

takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd.

Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Účelom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v prvom rade zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má svoj základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje tiež na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd považuje z hľadiska limitov ústavnej kontroly rozhodnutí všeobecných súdov za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani

mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

V súvislosti so skutočnosťou, že sťažnosť sťažovateľa smeruje proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu vydanému v správnom súdnictve (podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku), je podľa názoru ústavného súdu navyše potrebné pri jej posudzovaní zohľadňovať špecifiká správneho súdnictva. V rámci správneho súdnictva súdy preskúmajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP). Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní

ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Vychádzajúc z uvedených všeobecných východísk, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní pristúpil k preskúmaniu sťažnostnej argumentácie sťažovateľa, ktorá je vo svojej podstate založená na výhradách voči právnomu posúdeniu veci, hodnoteniu dôkazov a najmä voči podľa jeho názoru ústavne nekonformnému výkladu a aplikácii § 63 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov v súvislosti so začiatkom plynutia subjektívnej a objektívnej lehoty na nariadenie obnovy konania v správnom konaní. Sťažovateľ ďalej namieta aj neodôvodnenosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

V nadväznosti na námietky sťažovateľa ústavný súd poukazuje na tú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej sa rekapituluje doterajší priebeh konania, a artikulujú závery krajského súdu, ku ktorým dospel vo svojom rozsudku č. k. 1 S 60/2013-54 z 11. septembra 2014. V tejto časti napadnutého rozsudku najvyšší súd okrem iného uvádza:

„Poľnohospodárska platobná agentúra na základe žiadosti žalobcu zo dňa 16. 05. 2011, ako žiadateľa s registračným číslom 5210000099... schválila žalobcovi rozhodnutím č. 500/2525/5123/2011 zo dňa 01. 12. 2011 poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu vo výške 44613,18 Eur v zmysle § 2 nariadenia vlády SR č. 488/2010 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve... formou priamych platieb, vyrovnávacieho príspevku v znevýhodnených oblastiach vo výške 18 694,12 eur v zmysle § 57 nariadenia vlády SR č. 499/2008 o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka, doplnkovej platby na plochu vo výške 0 eur v zmysle § 2 nariadenia vlády SR č. 114/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory

v poľnohospodárstve formou priamych platieb v rastlinnej výrobe. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 05. 12. 2011.

Následne Poľnohospodárska platobná agentúra prvostupňovým rozhodnutím č. 500/720/95/2011 zo dňa 18. 10. 2012 nariadila obnovu konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. e) zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní vo veci Jednotnej žiadosti na rok 2011 podanej žalobcom, registrovanej pod č. 5210010292 zo dňa 16. 05. 2011, ktoré bolo ukončené vyššie uvedeným právoplatným rozhodnutím zo dňa 01. 12. 2011. Obnova konania bola nariadená z dôvodu, že rozhodnutie zo dňa 01. 12. 2011 sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé s tým, že ako ťažiskový dôkaz pri jej rozhodovaní mala slúžiť Správa z kontroly na mieste zo dňa 14. 11. 2011, pričom Poľnohospodárska platobná agentúra tento označila za dôkaz, ktorý nezodpovedá skutočnosti. Ďalšou kontrolou na mieste uskutočnenou dňa 06. 09. 2012 bolo zistené, že žiadosť o poskytnutie podpory na tú istú poľnohospodársku pôdu podala okrem žalobcu aj iná osoba, a to [REDACTED] [REDACTED]..., pričom sa postupom v zmysle ust. § 16b zákona č. 543/2007 Z. z. zistilo, že právo užívania je sporné, nakoľko právo užívania spornej pôdy okrem žalobcu preukázala aj dotknutá osoba.

Krajský súd z obsahu súdneho a administratívneho spisu, ako aj z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1 S 279/2013 mal za preukázané, že žalobca podal na Regionálnom pracovisku Poľnohospodárskej platobnej agentúry v Lučenci Jednotnú žiadosť na rok 2011 o poskytnutie podpory, vyrovnávacieho príspevku a doplnkovej platby dňa 16. mája 2011. Na ten istý sporný kultúrny diel Halič 3509/1 podala žiadosť na rok 2011 o poskytnutie podpory, vyrovnávacieho príspevku a doplnkovej platby dňa 12. mája 2011 aj dotknutá osoba - [REDACTED]

V súvislosti s podanými žiadosťami bola u žalobcu vykonaná kontrola na mieste dňa 14. novembra 2011 a u dotknutej osoby dňa 21. novembra 2011. Počas uvedených kontrol na mieste podľa žalovaného žalobca preukázal právo užívania k spornému kultúrnemu dielu a dotknutá osoba dostatočne nepreukázala právo užívania k spornému kultúrnemu dielu. Následne Poľnohospodárska platobná agentúra rozhodnutím číslo 500/2525/5123/2011 zo dňa 1. decembra 2011 schválila žalobcovi poskytnutie podpory formou jednotnej platby vo výške 44 613,18 eur, vyrovnávacieho príspevku v znevýhodnených oblastiach vo výške 18 694,12 eur.

Po vykonaní kontroly na mieste u dotknutej osoby dňa 21. 11. 2011, dotknutá osoba - [REDAKOVANÉ] zaslala Poľnohospodárskej platobnej agentúre nesúhlasné stanovisko zo dňa 25. novembra 2011 k výsledkom kontroly na mieste zo dňa 21. novembra 2011 a doplnok k vyjadreniu nesúhlasného stanoviska dňa 2. decembra 2011. Následne dotknutá osoba po vydaní rozhodnutia o krátení podpory sa odvolala voči predmetnému rozhodnutiu s poukazom na nedostatočne zistený skutkový stav vo veci právneho vzťahu k spornému kultúrnemu dielu.

Na základe týchto skutočností Poľnohospodárska platobná agentúra v záujme presne a úplne zistiť skutočný stav veci nariadila vykonanie kontroly na mieste u žalobcu a u dotknutej osoby dňa 6. septembra 2012. Podľa žalovaného sa Poľnohospodárska platobná agentúra o dôvode obnovy konania dozvedela až 6. septembra 2012, kedy bola vykonaná ďalšia kontrola na mieste.

Krajský súd dospel k záveru, sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom žalobcu, že Poľnohospodárska platobná agentúra sa o dôvode obnovy nedozvedela až počas druhej kontroly na mieste vykonanej dňa 6. septembra 2012, ale že dôvod obnovy konania jej musel byť známy už skôr. Z obsahu z administratívneho spisu vyplynulo, že Poľnohospodárskej platobnej agentúre dôvod obnovy konania musel byť známy najneskôr dňa 2. decembra 2011, keď jej bolo doručené doplnené vyjadrenie nesúhlasného stanoviska dotknutej osoby ku správe z kontroly na mieste vykonanej dňa 21. novembra 2011, v ktorom podala námietky a trvala na skutočnosti, že k spornému kultúrnemu dielu má právo užívania. Poľnohospodárska platobná agentúra napriek nedostatočne zistenému skutkovému stavu vydala rozhodnutie č. 500/2525/5123/2011 zo dňa 01. 12. 2011, ktorým schválila žalobcovi poskytnutie požadovaných podpôr v plnej výške, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05. 12. 2011.

Podľa názoru súdu Poľnohospodárska platobná agentúra najneskôr dňa 2. decembra 2011 vedela o existencii dôvodu obnovy konania, vedela, že tu existuje sporná skutočnosť ohľadom práva užívania sporného dotknutého kultúrneho dielu a z tohto dôvodu nariadila aj druhú kontrolu na mieste u žalobcu a aj u dotknutej osoby na deň 6. septembra 2012. Poľnohospodárskej platobnej agentúre 3-mesačná subjektívna lehota teda začala plynúť 02. 12. 2011 a uplynula 02. 03. 2012. Obnova konania bola nariadená prvostupňovým rozhodnutím číslo 500/720/95/2011 zo dňa 18. októbra 2012, teda zjavne po

uplynutí zákonnej subjektívnej lehoty v zmysle ust. § 63 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Krajský súd v Bratislave vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že námietky žalobcu uvedené v žalobe odôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia, v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, a preto napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil podľa ust. § 250j odst. 2 písm. e) O. s. p.“

K námietke sporného výkladu § 63 ods. 3 Správneho poriadku najvyšší súd zaujal v odôvodnení napadnutého rozsudku toto stanovisko:

«Podľa § 63 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní... návrh sa podáva na správnom orgáne uvedenom v odseku 1 v lehote 3 mesiacov odo dňa, keď sa účastník dozvedel o dôvodoch obnovy, najneskôr však do 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia; v rovnakej lehote môže správny orgán obnovu konania nariadiť. Zmeškanie lehoty (§ 28) nemožno odpustiť.

Subjektívna lehota 3 mesiacov sa vzťahuje iba na účastníka konania. Správny orgán nemá určenú subjektívnu lehotu na nariadenie obnovy konania s prepadnými účinkami, ale je obmedzený iba všeobecnou objektívnou 3 ročnou lehotou. Vyplýva to priamo z dikcie, kde sa neuvádza, že v rovnakých lehotách, ale „v rovnakej“ lehote. Najvyšší súd konštatuje, že ustanovenie § 63 ods. 3 je v nezmenenej podobe od prijatia správneho poriadku v roku 1967. Výklad tohto ustanovenia je konštantný a je uvedený v Komentári k zákonu č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) Karel Svoboda a kol., tlačová a edičná služba, Bratislava 1969, s 173.»

V ďalšej časti napadnutého rozsudku najvyšší súd popisuje obsah odvolania žalovaného a následne v jeho záverečnej časti formuluje svoj záver k veci, na základe ktorého zmenil odvolaním napadnutého rozsudku krajského súdu tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. V kľúčovej časti napadnutého rozsudku najvyšší súd, poukazujúc na § 63 ods. 3 správneho poriadku, uvádza, že *«Subjektívna lehota 3 mesiacov sa vzťahuje iba na účastníka konania. Správny orgán nemá určenú subjektívnu lehotu na nariadenie obnovy konania s prepadnými účinkami, ale je obmedzený iba všeobecnou objektívnou 3 ročnou lehotou. Vyplýva to priamo z dikcie kde sa neuvádza, že v rovnakých lehotách, ale*

v „rovnakej lehote“. Najvyšší súd konštatuje, že ustanovenie § 63 ods. 3 je v nezmenenej podobe od prijatia správneho poriadku v roku 1967. Výklad tohto ustanovenia je konštantný a uvedený v Komentári k zákonu č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) Karel Svoboda a kol., tlačová a edičná služba Bratislava 1969, s. 173. Určenie iba objektívnej lehoty súvisí s tým, že správny orgán má k dispozícii ešte ako mimoriadny opravný prostriedok preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania § 65 Správneho poriadku, kde rovnako nie je stanovená subjektívna lehota, ale iba objektívna lehota 3 roky (§ 68 Správneho poriadku).».

Zo sťažnosti i z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že kľúčový právny problém, ku ktorému sa má ústavný súd vyjadriť pri predbežnom prerokovaní, je ústavná akceptovateľnosť právneho záveru najvyššieho súdu o dodržaní zákonnej (objektívnej) lehoty na nariadenie obnovy konania správnym orgánom (poľnohospodárskou agentúrou) vo veci sťažovateľa.

Ústavný súd aj napriek tomu, že mu v zásade neprislúcha rozvíjať závery najvyššieho súdu a podávať výklad podústavného (v tomto prípade správneho) práva, reagujúc na sťažnostné námietky, považuje za potrebné uviesť najmä toto:

Inštitút obnovy konania podľa § 62 Správneho poriadku je mimoriadnym opravným prostriedkom proti právoplatnému rozhodnutiu, ktoré sa obnoví na žiadosť účastníka konania alebo z úradnej moci (o tento prípad ide aj v posudzovanej veci, pozn.). Obnovu konania v okolnostiach prípadu poľnohospodárska agentúra nariadila podľa § 62 ods. 1 písm. e) Správneho poriadku, podľa ktorého sa konanie obnoví, ak sa rozhodnutie opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé (kontrolou na mieste uskutočnenou 6. septembra 2012 bola zistená spornosť v práve užívaní poľnohospodárskej pôdy sťažovateľom, pozn.).

Obnova konania spolu s preskúmaním rozhodnutia mimo odvolacieho konania sú ako opravné prostriedky spôsobilé vyvolať zmenu alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia správneho orgánu. Predstavujú teda zákonom (povolenú) ustanovenú výnimku z požiadavky rešpektovania právnej istoty, ktorá je inak garantovaná záväznosťou a

nezmeniteľnosťou právoplatných rozhodnutí. To však zároveň znamená, že ustanovenia o mimoriadnych opravných prostriedkoch nie sú generálne použiteľné a možno ich s úspechom uplatniť len vo výnimočných prípadoch. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov totiž vychádza z toho, že právna istota a stabilita, ktoré sú nastolené právoplatným rozhodnutím, sú v právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Účelom zakotvenia obnovy konania do systému opravných prostriedkov je umožniť účastníkovi správneho konania nové konanie s novým rozhodnutím vo veci, v ktorej sa správne konanie už skončilo právoplatným rozhodnutím. Obnova konania má takto umožniť, aby došlo k náprave skutkových omylov, z ktorých sa pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzalo.

Zákonná norma, ktorou je Správny poriadok, ustanovuje a upravuje podmienky, za ktorých je možné tento inštitút v správnom konaní použiť. Správny poriadok umožňuje podať žiadosť o obnovu konania jednak účastníkovi správneho konania (koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti boli právoplatným rozhodnutím priamo dotknuté), ako aj správnemu orgánu, ktorého oprávňuje využiť tento inštitút z úradnej povinnosti ako určitú formu kontroly, resp. dozoru, ktorej účelom je odstránenie a náprava nezákonného stavu. V prípade, ak ide o obnovu konania na základe podnetu správneho orgánu, nejde o povolenie obnovy konania, ale o jej nariadenie. Aj v takomto prípade však musia byť v prvom rade naplnené zákonom predpísané podmienky a náležitosti na obnovu konania. Základnou podmienkou je všeobecný záujem na obnovení konania. Samozrejme, nemožno opomenúť, že i správny orgán môže nariadiť obnovu konania iba z dôvodov uvedených v § 62 ods. 1 Správneho poriadku (dôvody, na základe ktorých môže účastník konania podať návrh na obnovu konania).

Správny poriadok umožňuje obnovu konania iba v prípade, ak sú dodržané zákonom ustanovené časové limity (lehoty), pričom rozlišuje objektívnu a subjektívnu lehotu. Subjektívna trojmesačná lehota plynie odo dňa, kedy sa účastník dozvedel o dôvodoch obnovy konania. Objektívna lehota, ktorá je trojročná, plynie odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Obe lehoty, subjektívna aj objektívna, sú prekluzívne, čo znamená, že ich márnym uplynutím právo zaniká.

Spôsob posúdenia otázky včasnosti nariadenia obnovy konania najvyšším súdom v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 882/2013-640 zo 14. januára 2013, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie poľnohospodárskej agentúry č. 500/720/95/2011 z 18. októbra 2012 o nariadení obnovy konania vo veci jednotnej žiadosti na rok 2011 podanej sťažovateľom zo 16. mája 2011, registrovanej pod č. 5210010292, ktoré bolo skončené právoplatným rozhodnutím č. 500/2525/5123/2011 (predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 5. decembra 2011), by sa v okolnostiach posudzovanej veci mohol stať predmetom prípadnej kritiky zo strany ústavného súdu len v prípade, ak by závery, ktoré najvyšší súd pri svojom rozhodovaní uplatnil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Podľa názoru ústavného súdu ale výklad najvyššieho súdu vyúsťujúci v podstate do záveru, že subjektívna lehota troch mesiacov sa vzťahuje iba na účastníka konania (podľa § 63 ods. 3 Správneho poriadku návrh sa podáva na správnom orgáne v lehote 3 mesiacov odo dňa, keď sa účastník dozvedel o dôvodoch obnovy, najneskôr však do 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia) a správny orgán pri nariadení obnovy konania je obmedzený iba všeobecnou objektívnou trojročnou lehotou, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je síce stručné, ale logické a z ústavného hľadiska akceptovateľné. Ústavný súd preto dospel k záveru, že rozsudok najvyššieho súdu z 9. júna 2015 nemožno považovať za arbitrárny a ani za zjavne neodôvodnený, a preto nemá dôvod zasiahnuť do právnych záverov najvyššieho súdu. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil zmenu prvostupňového rozhodnutia, a preto jeho rozsudkom nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv, ktorých porušenie sťažovateľ v sťažnosti namieta.

Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. V takomto prípade nemožno uvažovať ani o porušení čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré mali byť podľa tvrdenia sťažovateľa porušené v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy.

Najvyšší súd poskytol sťažovateľovi príležitosť predniesť svoje stanovisko, predniesť rozhodujúce tvrdenia alebo poprieť tvrdenia iného účastníka a navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Sťažovateľ svoje právo využil a vo vyjadrení zo 7. novembra 2014 k odvolaniu žalovaného vyjadril svoje stanovisko k predmetnej veci. Sťažovateľovi zároveň nebolo zo strany najvyššieho súdu odopreté aktívne uplatňovanie práva na právnu pomoc a sťažovateľ mohol v konaní pred najvyšším súdom uplatniť svoje právo na zastúpenie advokátom (sťažovateľ bol v konaní pred najvyšším súdom zastúpený Advokátskou kanceláriou BAKO JANČIAR LEVRINC – advokáti s. r. o., pozn.).

Iba to, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jeho sťažnosti. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa, v ktorej namieta porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2016